ՔԱՐՈՉԽՈՍԱԿԱՆ

Տ. ԱՐԱՐԱՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱԼԹԱԳՃՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(28 հունվարի 2007 թ.)

«Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. Ամէն»:

*«Տէր, եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ
երգեսցէ զօրհնութիւնս քո»:*

(Սաղմ. Ծ 17)

Սիրելի բարեպաշտ հավատացյալներ.

Թէն տարօրինակ պիտի թվան, թէ ինչու այս բառերը կվերցնենք որպէս բնաբան, որովհետև այսօր Հայաստանի Հանրապետության բանակի ստեղծման 15-ամյակի տոնակատարությունն է, և այս տոնն ու բնաբանը եթէ կողք կողքի դնենք, արտաքինապէս պիտի թվա, որ իրար հետ կապ չունեն: Մեկը զուտ աստվածպաշտական է, իսկ մյուսը՝ զինվորական:

Եկե՛ք, սիրելիներ, միասնաբար մտածենք և խորհրդակցենք վերը նշված երկու գաղափարներու մասին: Այսօր ողջ Հայաստան աշխարհը և ամեն մեկ հայորդի հպարտությամբ և ամենայն հրճվանքով կմեկտեղվին՝ տոնախմբելու մեր Հայրենիքի հաղթական բանակի ստեղծման 15-ամյակը: Հայկական բանակի ստեղծումը երկար ժամանակ երազանք էր ամեն մեկուս համար, երևույթ մը, որ գրեթէ անհնարին ու անկարելի կթվար ըլլալ մեզմէ յուրաքանչյուրին:

Հետադարձ ակնարկ մը նետենք և երթանք շուրջ քսան տարիներ ետ և այդ պահուն մեջ մտածենք բանակի մը մասին, որ պիտի կոչվեր Հայկական բանակ: Առնվազն մեզի պիտի անվանեին խենթեր և երազապաշտներ, որոնք կսիրեն իրենց դրյակները կառուցել ամպերուն վրա: Այսօր, սակայն, այդ խենթերը կցնձան և կուրախանան, որովհետև ստեղծվեցավ հայոց բանակը, ծնունդ առավ 15 տարիներ առաջ և իր մանուկ հասակէն իսկ վաստակեց այնպիսի հերոսական համբավ, որ ճշմարտացիորեն այն կարելի է անվանել «Րաֆֆիի խենթերու բանակ»:

Այսօր, երբ նայինք անցյալին, ամենայն հպարտությամբ կգանք հայտարարել, որ մեր բանակը իր սխրագործություններով, նահատակներով, մարտիրոսներով, ֆիդայիներով, ականջալուր եղավ Ավարայրի քաջամարտիկ զորավար Վարդան Մամիկոնյանին և հետևեցավ անոր պատգամին, թէ «Ով իմ քաջ նիզակակիցներ. մեր քաջության հետ վատություն և վախկոտություն չխառնեք»:

Այսօր 15 տարեկան է հայոց բանակը և հայոց բանակը այսօր կտրուկ փոփոխության ենթարկեց հայու պարտված, թշվառ ու անտեր հոգեբանությունը և զայն վերածեց հաղթանակած կյանքի ապահովություն ունեցող հոգեբանության մը: Բան

մը, որուն կարոտն ուներ ամեն մեկ հայ անկախ այն իրականութենէն, թէ ան Հայաստանին մեջ կամ աշխարհով մեկ սփռված կյանք մը կապրեր: Անցնող 15 տարիներու ընթացքին հայոց բանակը այս մեկը ընծայեց մեզի, մեզի և մեզմէ յուրաքանչ-յուրին: Ինչպիսի երանություն, իդձերու ինչպիսի իրականացում:

Միբելիներ, այսօր, երբ կթերթենք Հայաստանյայց Եկեղեցվո օրացույցը, այնտեղ կտեսնենք, որ այսօրվա դիմաց նշված է. «Բարեկենդան Առաջատրաց պահոց»: Ինչպիսի գուգադիպություն է այս. Հայաստանյայց Եկեղեցին կսահմանէ հնգօրյա պահքի շրջան մը: Պիտի մտածենք, թէ Առաջավորաց պահքը ինչ կապ ունի այսօրվա տոնակատարության հետ: Մեկը բանակի հիմնադրման 15-ամյակն է, իսկ մյուս՝ խիստ պահոց հնգօրյա շրջան: Ինչ է կապը այս երկուքին: Թերթենք հոգելույս Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանյանի՝ Պոլսո մեծանուն Պատրիարքի Ծիսական բառարանը և պիտի գտնենք Առաջավորաց պահքի բացատրությունը: Օրմանյան Պատրիարք կգրէ. «Շնորհալին կմեկնէ Առաջավոր անունը իբրև առաջին պահք, որովհետև Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչէն հրամայված առաջին պահքի հիշատակությունն է: Գրիգոր Լուսավորիչ Խոր Վիրապէն ելնելէն ետք, երբ սկսավ ավետարանել, հնգօրյա շարունակական պահքով պատրաստեց հայ ժողովուրդը բժշկություն ու լուսավորություն ընդունելու համար»:

Այս պահուս մեզմէ շատերը պիտի մտածեն, թէ իսկապէս ինչ է կապը Առաջավորաց պահքի և բանակի ստեղծման 15-ամյակին: Օրմանյան Պատրիարք շատ հստակ ձևով կըսէ. «Լուսավորություն ստանալու համար է, որ ան կսահմանէ պահքը»: Անշուշտ, խոսքը 301 թվականի մասին է, երբ հայ ժողովուրդը ամբողջությամբ ընդունեց քրիստոնէությունը: Բոլորս պատմութենէն գիտենք, Գրիգոր Լուսավորիչ, երբ բժշկեց Տրդատ Երրորդ թագավորը, ամբողջ թագավորական ընտանիքն ու ավագանին մկրտվեցավ և ընդունեց քրիստոնէությունը: Բոլորս գիտենք նաև, որ անցյալին թագավորը բանակի բարձրագույն զինվորական հրամանատարն էր, ուստի Առաջավորաց հնգօրյա պահքէն ետք բանակն իր առաջնորդներով Սուրբ Մկրտությամբ մը ընդունեց քրիստոնէությունը՝ ուխտելով հավատարիմ մնալ Քրիստոսին և Անոր հիմնած Սուրբ Եկեղեցվոյն:

Այսպիսով, բանակի հավատարմությունը չսահմանափակվեցավ պաշտպանելու միմիայն Հայրենիքը, այլ իր նոր հավատքը ևս, որուն որպէս փայլուն օրինակ եղավ 150 տարի ետք, երբ տեղի ունեցավ հայության համար ճակատագրական մեծ ճակատամարտը՝ Ավարայրը, որուն հիշատակությունը պիտի տոնենք շուտով: Ահա կապը այսօրվա տոնակատարության և Առաջավորաց պահքի բարեկենդանին: Պատահականություն չէ սա և ոչ ալ գուգադիպություն, այլ պարզապէս մեր Արարիչ Աստուծո նախախնամությունը, որպէսզի մեկ անգամ ևս բանակի յուրաքանչյուր զինվոր, անկախ իր աստիճանէն, գիտնա, վերհիշի անցյալից եկած, Աստուծո կողմէն շնորհած այն պարզը, գոր որպէս հայրորդիք իրենք ստացան Սուրբ Մկրտությամբ: Այս բոլորի համար է, որ այսօր որպէս քարոզի բնաբան ընտրած ենք հոգևորականին օրվան առաջին պատգամը, որ կըսէ. «Ով Տեր, եթէ իմ շրթունքները բանաս, թող անոնք Քո օրհնությունը հյուսեն»:

Այսօր, սիրելիներ, երբ նայենք մեր ժողովրդի պատմության անցյալին, պիտի տեսնենք, թե ոչ մեկ բան փոխված է: Ամեն վայրկյան կրնանք անակնկալներու առաջ գտնվիլ և սարսափիլ անոնցմե: Բան մը, որ այսօրվա մեր ունեցած անդորրն ու խաղաղությունը կրնա խախտել և խուճապի մատնել մեզի բոլորիս: Այսօր մեր հաղթանակած բանակը իր քաջարի զորավարներով, սպաներով և շարքային զինվորներով կրնա մեզի պարզնել խաղաղություն և երկրին՝ Հայաստանին, անսասանություն ու անդորրություն:

Սիրելի հավատացյալներ, սիրելի քաջարի սպաներ և զինվորներ, հիշենք քաջարի սպարապետի պատգամը, որ ուղղված էր ոչ միայն իր զինակիցներուն 451 թվականին, այլ այն անժամանակ է և ուղղված է մեզմե յուրաքանչյուրին, որ կբարբառե բարձրադաղակ՝ ըսելով. «Ով իմ քաջ նիզակակիցներս, կաղաչենք ձեզի, որ մեր քաջության հետ վատություն և վախկոտություն չխառնեք»: Մեր խոսքի ավարտին կուզանք փոխ առնել մեր Եկեղեցու Սրբազան Հայրապետներու կողմեն առ Աստված մաղթանք-աղոթքը, որ կըսե. «Ով Տեր, Քու Սուրբ և պատվական Խաչիդ նշանովը մեր սահմաններեն և տուներեն դուրս վանիր երևելի և աներևույթ թշնամիները. Ամեն»:

Թող մեր Տիրոջ՝ Հիսուս Քրիստոսի շնորհը, սերը և խաղաղությունը մեզի բոլորիս հետ ըլլա. Ամեն: